RUSKI INWALID

Nº 25.

CZWARTEK. 30 Stycznia. 1819 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomosci Kraiowe: z Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomosci Zagraniczne: Niemcy. Francyia. Niderlandy. Angliia. Szwecyia. Rozmaitosci.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

z Peterzburga, 30 Stycznia.

W przeszłą Niedzielę to iest 26. b. m. Nayiaśnieytza Cesarzowa JMść *Elżbieta*, pomyślnie powrociła z podróży swoiey z Zagranicy i stanęła w Carskiem Siele, a w Poniedziałek o godzinie 8 w wieczor ucieszyła powrótem swoim mieszkańców stolicy tuteyszey.

Królestwo Polskie.

Rozkaz Dzienny do woyska Polskiego.
w Kwaterze Główney w Warszawie.
Dnia $\frac{14}{26}$ Stycznia 1819.

Zanaywyższym rozkazem.

Otrzyuią żądane Dymissye z pensyą.

w Piechocie z Pułku 2 Strzelców pieszych, Porucznik Józef Grochowski, z pozwoleniem noszenia munduru.

Otrzymuią żądane Dymissye.
Dla interesów familiynych.

z Pułku 2 Strzelców pieszych, Major Maciey Dąbrowski, z pozwoleniem noszenia munduru Woyska.

z Dawney służby Szef Batalionu, Józef Jędrzeiewicz, w stopniu Majora. — Z dawnego Pułku 11 Ułanów, Podporucznik Kazimierz Iwanowski.

Przeniesiony zostaie.

w Piechocie z Pułku 8 liniowego, Major Zwoliński, do Pułku 2 Strzelców pieszych.

Naczelny Wódz
(podpisano) KONSTANTY.
W. X. R.

Zgodno z Oryginałem
Generał Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

z Sztutgardu, 17 Stycznia.

W dzienniku nazywaiącym się *przyiacielem narodu Szwabskiego* pomieszczono rys niemniey piękny iak prawdziwy charakteru zeszłey Królowey naszey, gdzie między innem powiedziano co następuie:

»Każdy rys życia tey Monarchini powinien być naystaranniey dochowanym; a wyrażenie

wszystkich iey czynów i zbawiennych zamiarów czynią naypięknieysze wzory do naśladowania płci piękney. Ona to dawała nam widzieć rzadki przykład zgody i miłości małżeńskiey na tronie. Troskliwość iey o wychowanie dzieci zawsze nosiła cechy szlachetności i wielkości. Ona to doprowadzała do skutku myśl wyższą nad wszelkie znaiome względem wychowania i oświecenia, stosownego dla osób rodziny panuiącey; myśl, która w własney iey osobie była rzeczywistością. Dobroczynne iey zaprowadzenia równie odpowiadały użytecznemu celowi, i potrzebom, iak duchowi narodu. Przy urządzeniu takowych zawsze miała przed oczyma staranną czynność i gorliwość dobrzemyślących patryotów, z których każdy stosownie do własney możności brał udział i przyczyniał się do doprowadzenia do skutku zamiarów mądrey i dobrey Monarchini. Lecz chcąc mieć wyobrażenie o wielkim i dobroczynnym wpływie takowych zaprowadzeń, trzeba się było przypatrzyć ustawiczney czynności samey Nayiaśnieyszey założycielki; Niezmordowane iey starania dążyły nietylko do okazywania tymczasowych zapomóg lecz i do zakładania fundamentów pomyślności przyszłey. Ta zadziwiaiąca pamięć, obeymuiąca tyle rozmaitych przedmiotów wszystkich zaprowadzeń swoich, tchnących miłością ludzkości; Ta niebieska skłonność wylewania dobroczynności swoich nawet i na tych, którzy zdawali się odpychać łaskawą rękę samą dla nich otwieraiącą się, lub też przez swoie postępki zdawali się być ich niegodnemi; Ta nieutrudzona gorliwość w dawaniu we wszystkiem chwalebnem przykładu z samey siebie, i chęć budzić w wykonawcach woli swoiey podobne swoim wspaniałe i dobroczynne uczucia, które zawsze napełniały iey duszę. Wszystko to należy mieć przed oczyma, aby się przekonać o rozmaitych wielkich a zawsze dobroczynnych działaniach cechuiących każde przedsięwzięcie w Jey życiu. Jeżeli chcemy dowieść, że godni iesteśmy iey starań; powinniśmy mieć za nayświętszy dla nas obowiązek, postępować po rozpoczętey przez nią drodze w tymże duchu i natychże samych zasadach.

z Drezna, 18 *Stycznia.*

Królestwo Jchmość przeżywszy z sobą 50 lat w stanie małżeńskim, wzięli wczoray powtórny ślub. Uroczystość ta, na którą także ziechał Xiąże *Saxe-Gotha*, odprawiła się skromnie, lecz z wosołością, iaką podobne zdarzenie sprawiać może. O godzinie 5tey zrana przyymował Monarcha powinszowania od Ministrów, Posłów zagranicznych, w Kawalerów Dworskich, Deputowanych Stanów, i t. d. a Królowa od dam. O 10tey dał ślub Biskup *Lugg z Bautzen* w kaplicy Królewskiey, gdzie uczniowie akademii rycerskiey stali w paradzie. Przed 11tą udali się Królestwo Jchmość do kościoła; tam rzeczony Biskup miał mszą S. i zaintonował *Te Deum.* Po nabożeństwie wystrzelono 101 razy z dział; pułk piechoty użyty do parady dał także ognia. Po południu śpiewano *Te Deum* we wszystkich kościołach protestanckich, przy odgłosie dzwonów. Był wielki obiad u Dworu, a późniey wieczerza i bal, który się aż do późney nocy przeciągnął. Podczas obiadu śpiewana była taż sama kantata, która przed laty 50 z powodu ślubu ułożona była. Śpiewał zaś ią artysta, syn artysty, który ią w ówczas exekwował. Wszyscy prawie mieszkańcy oświecili dobrowolnie swoie domy. Celowały zaś w tem pałace Xiążęce, ratusze, mieszkania Minisrów i Posłów zagranicznych i t. d. Nie przepomniano także o instytutach sierot i ubogich, którym z rozkazu Monarchy wyprawiono ucztę.

Stany Królestwa Saskiego kazały na tę uroczystość wybić w *Paryżu* medal, do którego stosowny napis zrobił P. *Quatremere de Quincy*,

Posłowie Francuzki i Bawarski dadzą w tych dniach wspaniałe festyny z powodu teyże uroczystości.

Wszystkie wexle sprzedawne lub negocyowane w czasie iarmarku w *Lipsku:* maią podlegać od Wielkiey Nocy opłacie na fundusz umorzenia długów woiennych.

z Lauterberga, 17 *Stycznia.*

Przez kilka dni cieszyliśmy się zupełnie umierkowaną i zupełnie wiosenną porą i wieczór 15 b. m. był iescze cichy i iasny; lecz między 15 i 16 o godzinie 8 wwieczór nadeszła z zachodu okropna burza, zdaiąca się zagrażać zniszczeniem powszechnem. Towarzyszyły iey ulewne deszcze i grady z łoskotem nadzwyczaynym w powietrzu. Burza ta podwakroć tak się gwałtownie wszczynała, że wszystkie domy tuteysze drżały na fundamentach, obory zaś i staynie poruzrzucane wichrem, daleko rozniesione zostały. Wszystkie pokrycia z dachówki pozrywane, i odwieczne drzewa z korzenia powywracane zostały.

Francyia.

z Paryża, 13 Stycznia.

Numer wczorayszy *Monitera* pomieścił następuiące ważne postanowienie Królewskie: „*Ludwik* z Bożey łaski &; Doszło do wiadomości naszey, że wielu właścicieli biletów likwidacyynych przez obawę zatracenia ich przez pożar, skradzenie, lub inny iaki przypadek, oswiadczyli chęć oddania takowych na schowanie do Kassy Państwa, a w zamianę takowych otrzymania rewersów, któreby za posrednictwem nadpisów mogli przedawac czyli przelewać innym osobom. Wziąwszy w uwagę takową prozbę, i chcąc aby przedsięwzięcie tey ostrożności niestało się przyczyną iakiego kolwiek zatrudnienia i zamieszania, ani co do obrótu takowych biletów, ani też co do zaliczania połączonych z nimi opłat, Uznalismy dobrem w skutek doniesienia Ministra naszego Sekretarza Stanu w wydziale skarbu i przychodów postanowić co następuie. 1) Właściciele biletów likwidacyynych mogą oddawać takowe na schowanie do kassy Państwa i odbierać na to rewersa według ustanowioney formy. Łącznie z tem pozwala się im takowe bilety przelewać komu się podoba, uczyniwszy wprzód na nich należne nadpisy, rownie też i korzystać z procentów przyłączonych do tychże biletów według uprzednich ustanowień. 2) Naszemu Ministrowi Sekretarzowi Stanu w udziale skarbu i przychodów polecamy staranie względem przedsięwzięcia wszelkich należnych środków do doprowadzenia tego do należytego porządku i skutku. — Dan w Paryżu 13 Stycznia roku od narodzenia Chrystusa Pana 1819 a panowania naszego 24.

Podpisano: *Ludwik.*

Powiadaią że koronacyia Nayiaśnieyszego Pana ma nastąpić w dniu 3. Maia, to iest w tenże sam dzień, kiedy Król powrócił do nas w 1814 roku.

Jzba deputowanych wyznaczyła umyślną kommissyią, dla przeyrzenia wniesionego prawa co do monopolium tabaki.

Donoszą z Hiszpanii że mieszkańcy wielu prowincyi dobrowolnie wzięli żałobę z okazyi smierci Królowey.

Jenerał *Excelmans* będący w liczbie wygnańców, w skutek postanowienia Królewskiego z dnia 24 Lipca otrzymał teraz pozwolenie powrócenia do Francyi.

W skutek przełożenia Ministra Hrabiego *Dacases*, Radca Państwa *Cuvier* mianowanym został prezesem Komitetu Spraw Wewnętrznych handlu.

Maiętność *Courbel*, gdzie wyiechał niedawno Xiąże *Richelieu*, odległa iest od Paryża o mil 48 Francuzkich i od czasow rewolucyi była pomieszkaniem Hrabiney Rochose i córki iey Xiężney *Richelieu*.

Jest teraz w *Paryżu* 210 członków Izby Deputowanych; do zupełności liczby brakuie ieszcze 45. Obecni członkowie dzielą się na cztery kluby; klub Liberalistów, złożony z 35 członków, zbiera się u Pana *Lafitte* bankiera; klub Konstytucyonistów, liczący 50 członków, u Pana *Ternaux;* klub posredniczy obeymuiący 67 członków u Pana *Usquin*; a klub zapalonych Roialistów, maiący 68 członków, u Pana *Villele*.

Jeden z dzienników tuteyszych umieścił następuiące uwagi o zaszczytach okazywanych publicznym urzędnikom: — „Zaszczyty te są równie ważne pod względem politycznym iak moralnym, nie czynią się osobie, urodzeniu i bogactwom, lecz urzędowi, władzy, albo raczey Monarsze, którego urzędnik wyobraża. Potrzeba ie więc stosować do wielkości i ważności urzędów. Z wyłączeniem samych tylko członków rodziny Królewskiey obieżdżaiących kray, lub pokazuiących się publicznie, nie można dla nikogo poddawać się zapałowi. W imieniu tylko prawa i podług iego przepisów można oddawać zaszczytne honory i one przyymować.“

Z pomiędzy nowych Ministrów, Jenerał *Dessolle*, równie iak *Couvion St. Cyr*, służył w woysku od prostego żołnierza. Baron *Laines* dzisieyszy Minister przychodów, był dawniey Xiędzem, i został Opatem, a teraz powtórnie Ministrem. Hrabia *Decaze* i P. *Deserre* byli dawniey Adwokatami, a Baron *Portal*, Kupcem. Baron *Louis* nie przyiąłby podobno Ministrostwa, gdyby się wprzód nie był zapytał nayznakomitszych kapitalistów i bankierów, zebranych u Pana *Lafitte*, a na, leżących do strony *niepodległych* (*Independents*) czyli się chcą obowiązać dopomagać mu we wszelkich czynnościach, któreby dla dobra kraiu przedsiębrać postanowił, i o których im częsci namienił. Wszyscy zapewnili go o swoiey pomocy, i wtedy dopiero skłonił się do przyięcia urzędu. Trudno zaiste znaleść Ministra skarbowego, któryby większą nad niego ufność narodu posiadał, a że taki iest koniecznie potrzebnym w kraiu, dowodzi tego Angliia, gdzie sami tylko bankierowie utrzymuią Ministerstwo skarbu.

NIDERLANDY.

z Bruxelli, 18 Stycznia.

Sądy, których przedmiotem była sprawa osob zamieszanych do spisku, względem osadzenia na tronie Francuzkim młodego *Napoleona* i ogłoszenia matki iego Regentką, iuż zupełnie skończyły swoie czynności. Dway z obwinionych odzyskali wolność, inni zaś póydą pod sąd kryminalny.

Pies wsciekły, który się ziawił niedawno w obwodzie Newelskim, pokąsał 13 ludzi i wiele bydła.

Wiadomość pomiesczona w gazetach Angielskich, iakoby w Samaranga na wyspie Jawa wybuchnął bunt, zdaie się niemieć podobieństwa do prawdy. Okręt *Wolter* przybyły z Jndyi Wschodnich do Texel, przywiozł zupełnie przeciwne doniesienie, twierdzi albowiem, że pod bytność iego w tey naszey osadzie, zupełna panowała spokoyność.

Donoszą z Batawii, że Kommisarz *Bekkolt* zawarł przyiacielski traktat z Sułtanem Pentyiańskim na brzegu zachodnim Borneo. Władca ten był w ustawicznych zatargach z sąsiadami swoiemi, i Hollendrzy wysłali na pomoc iego znaczny oddział woysk pod dowodzstwem Maiora *Munting*.

ANGLIIA.

z Londynu, 12 Stycznia.

— Z przyczyny słabości Lorda *Castelreagh* Rada Gabinetowa w dniu 2. b. m. miała mieysce w iego pałacu.

SZWECYIA.

z Sztokolmu, 12 Stycznia.

Jedna z gazet naszych zawiera co następuie: »Uważaiąc umiarkowanie zimy tegoroczney, zdaie się nam że iestesmy przeniesieni do Neapolu. A przypatruiąc się ciągłey suszy, można pomyslеć, że znayduiemy się w Persyi. Powiadaią że winogrona utrzymywane tu w okolicach stolicy, doszły takiey dóyrzałości iak gdyby były w środku Francyi. Tę wielką przemianę przypisuią powszechnie zmnieyszeniu się lodów otaczaiących biegun północny.

— Większa połowa rękodzielni naszych żelaznych musiała się zatrzymać dla braku wody.

ROZMAITOŚCI.

Słychać, iż po wyieździe N. Cesarza Austryiackiego do Włoch, wyydą ważne urządzenia, a między innemi ma bydź postanowionem, aby wszelkie podatki bez żadney różnicy opłacano od d. 1 Maia r. b. monetą konwencyyną. Mówią oraz o utworzeniu loteryi korzystney dla pieniędzy papierowych.

Czytamy w *Dostrzegaczu Austyrackim* następuiący artykuł o zmianie Ministrów we Francyi:—Zupełna spokoyność panuie w *Paryżu;* publiczność zwraca uwagę na dalsze wypadki, lecz dobrze myślący i rozsądni obywatele nie troszczą się bynaymniey względem zamysłu nowych Ministrów, bo są przekonani, iż Król, daleki od sprzyiania które mu kolwiek z obu zapalonych stronnictw, pilną zawsze na to daie baczność, aby prawdziwy interes narodu i prawa korony od wszelkiego nadwerężenia zasłaniał. Łatwo sobie wystawić trudność w wyborze nowych Ministrów, wielu bowiem zdatnych do tak ważnego urzędu, często mimowolnie, nosi cechę iakowego stronnictwa, nie należąc do zamiarów zagorzalców. Trzeba więc rozróżnić człowieka od opinii, iaką o nim powzięto, co nie iest tak łatwem, gdy idzie o utworzenie zupełnie nowego składu Ministrów.»

W kilkunastu miastach Illiryyskich tudzież w Styryi panuie od lat kilku zwyczay, że zamiast oddawania zwykłych powinszowań nowego roku kupuią bilety na rzecz ubogich. Tak w roku ninieyszym zebrano w *Laybachu* 516 zł: Ryn: monetą konwencyyną, a w *Grätu*, po odtrąceniu kosztów 1414 zł: Ryn: Stany Styryyskie, tudzież *Leoben* i *Judenburg*, poszły za pięknym tym przykładem, a przychód odpowiadał wszędzie szlachetnemu sposobowi myslenia obywateli.

Z powodu, iż iedna służąca w wyższym Sląsku, Katoliczka, a druga żona kupca w *Wrocławiu*, kalwinka, pierwsza z miłości, a druga dla interessów swoich, chciały przeyść na wiarę żydowską, ogłoszono postanowienie, iż gdy w kościelnych ustawach żydowskich żadna dotąd zmiana nie zaszła, i gdy żydom, iako szczątkom rozpierzchnionego ludu pozwolono iedynie co do ich osób wypełniać przepisy narodowey ich religii, nie maią więc prawa przyymować do niey chrzesciian i przeyście z wiary Chrześciiańskiey na żydowską iest zakazanem.

W PETERZBURG

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.